

Προτάσεις Πολιτικής για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Το εκπαιδευτικό σύστημα του 21ου αιώνα πρέπει να εφοδιάζει τους μαθητές με ικανότητες τόσο γνωστικές όσο και συναισθηματικές, που θα τους βοηθούν να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος, αφού παραδείγματος χάρη, όταν αποφοιτήσουν, πολλά από τα επαγγέλματα θα έχουν αλλάξει ή εξαφανιστεί και ταυτόχρονα νέα θα έχουν εμφανιστεί. Επομένως οι παιδαγωγικοί στόχοι πρέπει να μετατοπιστούν από την απλή συσσώρευση πληροφοριών στην οικοδόμηση ικανοτήτων, την ανάπτυξη δημιουργικής - κριτικής σκέψης και την ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Η υλοποίηση των ανωτέρω στόχων προϋποθέτει την αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας καθώς και των διδακτικών πρακτικών και των αναλυτικών προγραμμάτων με την εισαγωγή βιωματικής διδασκαλίας και άλλων καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων.

Κατεύθυνση προτάσεων του Βολτ

Το Βολτ προωθεί μία συνολική αξιολόγηση του παραγόμενου έργου ολόκληρου του εκπαιδευτικού μας συστήματος από μια ανεξάρτητη υπερκομματική επιστημονική αρχή, βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων κριτηρίων, της οποίας τα αποτελέσματα θα αξιοποιηθούν σε βάθος χρόνου. Η αξιολόγηση του παραγόμενου έργου από το σχολείο θα είναι το πρώτο μεγάλο βήμα σε μια 20ετή μεταρρυθμιστική πορεία της εκπαίδευσης. Όλα τα βήματα θα σχεδιάζονται και θα εποπτεύονται από ανεξάρτητη αρχή στο πλαίσιο του Υπουργείου Παιδείας και η οποία επιβάλλεται να συσταθεί με όλες τις προϋποθέσεις της επιστημονικής και παιδαγωγικής ανεξαρτησίας και εγκυρότητας.

Εδώ θα ήταν σημαντικό να αξιοποιηθεί η εμπειρία από ανάλογες προσπάθειες που έγιναν σε άλλες χώρες και ιδιαίτερα τις ευρωπαϊκές. Είναι σημαντικό για την εκπαιδευτική κοινότητα και για την κοινωνία συνολικά να έχουν σαφείς και πειστικές απαντήσεις στα ερωτήματα: ποιος και πώς αξιολογεί, πού στοχεύει η μεταρρύθμιση και πώς εξελίσσεται.

Η μεγάλη αλλαγή θα γίνει, όταν όλοι οι εμπλεκόμενοι (επιστημονικοί και εκπαιδευτικοί φορείς, εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί και πολιτικοί φορείς) θα συζητούν ξεκινώντας από έγκυρα και αξιόπιστα δεδομένα της εκπαιδευτικής πραγματικότητας,

που δεν θα επιδέχονται αμφισβήτηση και όχι από τις πολιτικές και ιδεολογικές επιλογές τους στην εκπαίδευση, όπως κατά κανόνα γίνεται μέχρι σήμερα. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να διασφαλιστεί η συναίνεση στο περιεχόμενο και στους στόχους της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και η απρόσκοπτη υλοποίησή της ανεξάρτητα από τις εναλλαγές που θα συμβαίνουν στην κυβερνητική εξουσία.

Υποστηρίζουμε τη σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού, σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και του παραγόμενου έργου. Η αύξηση της χρηματοδότησης είναι ένα χρόνιο αίτημα του ελληνικού λαού που πρέπει το συντομότερο να υλοποιηθεί και κατά τον καλύτερο τρόπο. Το ποσοστό του ΑΕΠ που θα πρέπει να δαπανάται στην εκπαίδευση θα καθοριστεί, αφού πρώτα γίνει η αξιολόγηση όλου του εκπαιδευτικού συστήματος. Ακόμα, μέρος της είσπραξης των φορολογικών εσόδων από τους δήμους πρέπει να αποδίδεται στα σχολεία ευθύνης τους. Με τον τρόπο αυτό οι πολίτες θα γνωρίζουν το ανταποδοτικό όφελος του φόρου τους και θα ελέγχουν τη χρηματοδότηση, ενώ οι δήμοι θα λογοδοτούν. Η μισθοδοσία του προσωπικού θα συνεχίζει να παρέχεται κεντρικά από το κράτος.

Πρωθούμε, επίσης, μια δομική αξιολόγηση όλων των πλευρών και διαστάσεων της εκπαίδευσης. Υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων της συνολικής αξιολόγησης για το παραγόμενο μαθησιακό και κοινωνικό έργο του εκπαιδευτικού συστήματος, μπορεί και πρέπει να γίνει στη συνέχεια η αξιολόγηση όλων των πλευρών και διαστάσεων της εκπαίδευσης, όπως:

- Αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών και των σχολικών εγχειριδίων.
- Αξιολόγηση των πόρων που παρέχονται στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές (χρηματοδότηση και υλικοτεχνική υποδομή).
- Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας.
- Επιστημονική, παιδαγωγική και διοικητική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης.
- Αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας της εκπαίδευσης, των επιμέρους τομέων της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της ειδικής εκπαίδευσης, των διαφόρων βαθμίδων.
- Εισαγωγή και αξιολόγηση πολλαπλών πηγών μάθησης.
- Εισαγωγή και αξιολόγηση διαδραστικών μεθόδων διδασκαλίας κλπ.

Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία η αλλαγή κουλτούρας του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να αντιμετωπίζει τις μαθήτριες και τους μαθητές ως πρόσωπα. Το σχολείο έχει χάσει το κύρος του στα μαθητεύσιμα άτομα ως χώρος γνώσης και μάθησης αναγκαίας για τη ζωή. Το φαινόμενο αυτό είναι ορατό ήδη από τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού και επιδεινώνεται, καθώς βαδίζουμε προς το λύκειο. Κανείς δεν μαθαίνει κάτι που δεν αναγνωρίζει την αναγκαιότητά του. Έτσι η σχολική μάθηση εκφυλίζεται σε διαχείριση από τους μαθητές και τις μαθήτριες μιας κοινωνικής υποχρέωσης, αναγκαίας για τη μετάβασή τους σε επόμενες βαθμίδες.

Άρα, επιβάλλεται η αντιμετώπιση των μαθητών/τριών ως προσώπων, ως υποκειμένων της μαθησιακής διαδικασίας και όχι σαν αντικειμένων που οφείλουν να

μάθουν όσα εμείς επιβάλλουμε, όπως γίνεται σήμερα. Αυτό σημαίνει ότι βασική διάσταση της μαθησιακής διαδικασίας επιβάλλεται να είναι η ανάδειξη και η επεξεργασία της αναγκαιότητας για κάθε μαθητευόμενο άτομο της κάθε φορά διδασκόμενης γνώσης καθώς και ο ηθικός σεβασμός, δηλαδή, η ενεργός εμπλοκή του στη μαθησιακή διαδικασία ισότιμα ως ενός ατόμου του οποίου ο λόγος έχει αξία. Δυστυχώς, η εκπαιδευτική κοινότητα στο σύνολό της (ηγεσία, πανεπιστήμια, εκπαιδευτικοί) δεν έχει αναγνωρίσει τη μεγάλη σημασία αυτού του προβλήματος και την ανάγκη για σοβαρή μελέτη του.

Τέλος, κεντρικό ρόλο πρέπει να έχει η ελευθερία της προσωπικής έκφρασης στα σχολεία. Θεμέλιο της σχολικής ζωής σε όλες τις εκφάνσεις και για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας πρέπει να είναι η ελευθερία της προσωπικής έκφρασης. Ελευθερία έκφρασης για τον καθένα και ταυτόχρονα σεβασμός της ελευθερίας έκφρασης του άλλου. Αυτό σημαίνει ευθύνη και ικανότητα διαχείρισης διαφορών και συγκρούσεων τόσο μέσα στη μαθησιακή διαδικασία, όσο και ανάμεσα στους μαθητές, με τρόπο ώστε να ενισχύεται η συλλογική λειτουργία παράλληλα με την ικανοποίηση και τον σεβασμό των επιθυμιών και επιλογών του καθενός. Η ισορροπία ανάμεσα στο «εγώ» και στο «εμείς» απαιτεί και προϋποθέτει κριτήρια και κανόνες λειτουργίας που συν-παράγονται στη σχολική κοινότητα μέσα στο πλαίσιο των γενικότερων θεσμών που ισχύουν για το σχολείο και την κοινωνία. Επιδίωξη είναι η θετική στάση και η ευθύνη απέναντι στους θεσμούς και η ελευθερία της κριτικής τους εμβάθυνσης καθώς και η δέσμευση όλων στην τήρηση θεσμοθετημένων κανόνων και κριτηρίων σε όλες τις εκφάνσεις της εκπαιδευτικής λειτουργίας, με προκαθορισμένες συνέπειες για τους παραβάτες (σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας και για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας). Το «παιδαγωγικό σύμβολαιο» θα βασίζεται στις βασικές συνταγματικές και θεσμικές αρχές και θα εξειδικεύεται από την κάθε σχολική κοινότητα.

Προτάσεις πολιτικής

Προτάσεις για τη νομοθεσία

Α. Άμεσης εφαρμογής

- Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων να μετονομαστεί σε Υπουργείο Εκπαίδευσης και τα θρησκευόμενα να υπαχθούν σε μία Γενική Γραμματεία του.
- Αύξηση της αυτοτέλειας των σχολικών μονάδων, ως προς τη διοικητική, οικονομική, παιδαγωγική και επιστημονική πλευρά.

Ενίσχυση του ρόλου του Συλλόγου Διδασκόντων και του Διευθυντή στη διαμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων και στην επιλογή του πολλαπλού βιβλίου για κάθε σχολική μονάδα.

Η σχολική μονάδα στο πλαίσιο του ανοίγματος στην τοπική και ευρύτερη κοινωνία να προσκαλεί εκπροσώπους της κοινωνίας, της επιστήμης και της τέχνης προκειμένου να ενημερώνουν τους μαθητές για σημαντικά θέματα που τους απασχολούν.

Με δημιουργικές δράσεις μπορεί να αναπτυχθεί η συνέργεια των εκπαιδευτικών με άλλες ειδικότητες επαγγελματιών, ώστε να ενισχυθεί η δυνατότητά τους να

διαχειρίζονται πιο αποτελεσματικά τα παιδαγωγικά προβλήματα μέσα στη σχολική κοινότητα. Μια τέτοια μεθοδευμένη πορεία θα βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να διευρύνουν την επαγγελματική τους ταυτότητα πέρα από τη στενή αντίληψη της «διδασκαλίας της γνωστικής ύλης» στην κατεύθυνση της υποστήριξης των μαθητών για τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης κοινωνικής ταυτότητας, πράγμα που είναι σημαντική ανάγκη στην εποχή μας.

- Αποκομματικοποίηση της διοικητικής δομής του Υπουργείου και αξιολόγηση της κεντρικής και των περιφερειακών του υπηρεσιών με στόχο την αξιοκρατία.

Ο ρόλος του καθαρά διοικητικού μηχανισμού της εκπαίδευσης είναι πάρα πολύ σημαντικός. Στόχος, οι διοικητικές υπηρεσίες να αποκτήσουν την απαιτούμενη διαδραστικότητα, που θα υπηρετεί την καλύτερη λειτουργία του συστήματος. Μέτρα που θα βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση είναι:

- Η αδιάβλητη επιλογή προέδρων και διοικητικού συμβουλίου στους ανεξάρτητους θεσμούς του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) για την Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- Η άμεση θέσπιση θέσης Γενικού Γραμματέα ή Υφυπουργού 5ετούς θητείας με τον καθορισμό του τρόπου επιλογής και των αρμοδιοτήτων του.
- Η άμεση αξιολόγηση του διοικητικού μηχανισμού του Υπουργείου Παιδείας (Κεντρικής Υπηρεσίας, Περιφερειακών Δ/σεων Εκπαίδευσης, Δ/σεων Εκπαίδευσης) και των διοικητικών υπαλλήλων με τη χρήση του υπάρχοντος Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (ΚΠΑ), που ισχύει για τους υπαλλήλους του ελληνικού δημοσίου.
- Η μελέτη για τη διοικητική αναδιάρθρωση των δομών του Υπουργείου Παιδείας με βάση την αξιολόγηση και τον καθορισμό αρμοδιοτήτων.

B. Μεσοπρόθεσμης εφαρμογής

- Κωδικοποίηση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας με στόχο ένα τελικό ενιαίο κείμενο για κάθε διάσταση της εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας.
- Μέτρα ενίσχυσης του μαθητικού πληθυσμού.

Για την ενίσχυση των μαθητών μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορες ενέργειες και μέτρα, όπως το portfolio μαθητή, η περιγραφική αξιολόγηση, τα κίνητρα πολλαπλής αναγνώρισής τους, η τηλεεκπαίδευση, η βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής σχολικών μονάδων, ο κεντρικός συντονισμός και η συνολική εποπτεία υλοποίησης της υποχρεωτικής φοίτησης κλπ.

- Μεγαλύτερη στελεχειακή και οικονομική στήριξη στα πρότυπα-πειραματικά, ειδικά, καλλιτεχνικά, μουσικά και αθλητικά σχολεία καθώς και στα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού.

- Ενίσχυση του συστήματος επαγγελματικής/τεχνικής εκπαίδευσης και βελτίωση της ποιότητάς του, ώστε να καταστεί εναλλακτική του πανεπιστημίου και να εξομαλύνει το πρόβλημα της επαγγελματικής αποκατάστασης και της εύρεσης εργατικού δυναμικού με τις σωστές ικανότητες για τις επιχειρήσεις.

Το σύστημα επαγγελματικής/τεχνικής εκπαίδευσης μπορεί να προωθηθεί και να ενισχυθεί με μέτρα, όπως η αύξηση βασικών ειδικοτήτων με επαγγελματικά δικαιώματα, αύξηση του ποσοστού εισακτέων στα ΑΕΙ μέσω των πανελλαδικών εξετάσεων από 10% σε 20%, η ανάλογη αναβάθμιση των Ωρολόγιων και Αναλυτικών Προγραμμάτων σπουδών, η σύνδεση ειδικοτήτων με αναπτυξιακή προοπτική περιοχής (συνεργασία του ΕΟΠΠΕΠ με τα κατά τόπους επιμελητήρια για τη διερεύνηση των τοπικών αναγκών στην αγορά εργασίας), η διά βίου εκπαίδευση κλπ.

- Ειδική μέριμνα για την ένταξη τόσο των παιδιών των μεταναστών όσο και των ενηλίκων μεταναστών με στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα. Λειτουργία απογευματινών φροντιστηρίων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Συνεργασία με ιδιωτικό τομέα.
- Διατήρηση σταθερού συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Τεχνικές βελτιώσεις στο σύστημα εισαγωγής των Πανελλαδικών θα γίνονται τρία χρόνια πριν εφαρμοστούν έτσι ώστε οι μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου να γνωρίζουν με κάθε λεπτομέρεια το σύστημα εισαγωγής τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και να επιλέξουν ανάλογα τύπο Λυκείου (ΓΕΛ, ΕΠΑΛ).

- Φροντίδα για τη διά βίου εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση και μετεκπαίδευση σε όλες τις ηλικίες. Σε αυτή την κατεύθυνση μπορεί να βοηθήσει ο θεσμός του "Ανοιχτού Σχολείου".
Οικονομική στήριξη των πολιτών για τη διά βίου εκπαίδευση.
- Συνεργασία των θεσμικών δομών του εκάστοτε Δήμου για τη δημιουργία Σχολών Γονέων.

Προτάσεις για τα αναλυτικά προγράμματα

- Σταδιακή αναδιαμόρφωση όλων των αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών σε μεσομακροπρόθεσμη βάση, ώστε να εναρμονίζονται με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων.
- Ενίσχυση των μαθημάτων που καλύπτουν θέματα ευρύτερης αγωγής.

Με την προσθήκη και την ενίσχυση μαθημάτων γύρω από τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, την υγιεινή διατροφή, την αγωγή του πολίτη κλπ. θα καλυφθεί το ευρύ φάσμα των ικανοτήτων μάθησης των διαφορετικών μαθητών, υποστηρίζοντας όλα τα είδη της νοημοσύνης: (Α) μαθηματική-λογική, (Β) λεκτική-γλωσσική, (Γ)

χωροταξική, (Δ) μουσική, (Ε) κιναισθητική, (ΣΤ) διαπροσωπική και (Η) ενδοπροσωπική.

- Αντίστοιχη αναδιαμόρφωση του Ωρολογίου Προγράμματος.
- Περισσότερα προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών εκτός σχολικού ωραρίου και χρήση νέων τεχνολογιών, για την ενίσχυση της εκπαίδευσης στις δυσπρόσιτες και υποβαθμισμένες περιοχές.

Ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μαθησιακές ενότητες εκτός σχολικού ωραρίου, όπως της Θεατρικής Αγωγής, Ζωγραφικής, Σχεδίου, Χορού, Μουσικής, Αγωγής Υγείας κ.α., θα βοηθήσει την καλλιέργεια της αυτογνωσίας των μαθητών και την ένταξη των διαφορετικών ικανοτήτων τους στους στόχους και τους σκοπούς της κοινότητας του σχολείου, ώστε να νιώθουν χρήσιμοι και απαραίτητοι για την υλοποίησή τους, γεγονός που θα μειώσει τις ενδοσχολικές εντάσεις και συγκρούσεις.

- Παραγωγή εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού για μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Η παραγωγή επιμορφωτικού και εκπαιδευτικού υλικού, αφού δοκιμαστεί και διορθωθεί στην πράξη, θα μπορεί στη συνέχεια να ενσωματωθεί στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά εγχειρίδια.

Προτάσεις για τις σχολικές υποδομές

- Θέσπιση κτιριολογικού κανονισμού και τεχνικών προδιαγραφών για όλα τα σχολικά κτίρια.

Τα προβλήματα που αναδεικνύονται αφορούν τη μη ορθή επιλογή χώρων, πολεοδομικές παραβάσεις στις υφιστάμενες δομές, αλλά, κυρίως, έλλειψη ενιαίων και σαφώς καθορισμένων κτιριολογικών προϋποθέσεων και τεχνικών προδιαγραφών κατά την κατασκευή ή διαρρύθμιση των κτιρίων, με αποτέλεσμα οι χώροι να μην ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών/τριών.

Για την καλύτερευση των σχολικών κτιρίων έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στους στόχους της σύγχρονης παιδαγωγικής απαιτούνται:

- Θέσπιση κτιριολογικού κανονισμού και τεχνικών προδιαγραφών για κάθε τύπο σχολικών μονάδων και νηπιαγωγείων.
 - Εξέταση των ζητημάτων (πχ. γραφειοκρατικά, οικονομικά, νομοθετικά) που πιθανόν δυσχεραίνουν ή καθυστερούν την ενοικίαση, διαμόρφωση ή ανέγερση κατάλληλων κτιρίων από τους δήμους και στοχευμένη αντιμετώπισή τους, με τις απαραίτητες νομοθετικές παρεμβάσεις.
- Ολοκληρωμένος έλεγχος από τα αρμόδια όργανα στις σχολικές μονάδες και εφαρμογή των προβλέψεων για την πρόσβαση και εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρίες σε όλους τους χώρους τους.

Υπουργική Απόφαση Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΣΕΔΠ/65826/699/2020 (ΦΕΚ 2998/Β/20-7-2020) Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (<https://bit.ly/3G50UXV>).

Προτάσεις για το εκπαιδευτικό προσωπικό

- Αλλαγή του τρόπου πρόσληψης, διορισμού εκπαιδευτικών.

Η πλήρης εφαρμογή ενός νέου τρόπου διορισμού των εκπαιδευτικών θα ξεκινήσει μετά από 5 χρόνια, ώστε οι εκπαιδευτικοί που είχαν προϋπηρεσία από την ισχύουσα επετηρίδα να μπορέσουν να απορροφηθούν.

Κριτήριο διορισμού εκπαιδευτικών η παιδαγωγική επάρκεια:

Όλες οι «καθηγητικές σχολές» εντάσσουν αμέσως στα προπτυχιακά προγράμματα για τους φοιτητές τους μαθήματα παιδαγωγικής ειδίκευσης ίσα σε αριθμό με τον αριθμό των μαθημάτων ενός εξαμήνου σπουδών. Η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων είναι προϋπόθεση για τον διορισμό των πτυχιούχων στην εκπαίδευση.

Τα παιδαγωγικά τμήματα Επιστημών Αγωγής οργανώνουν για τους πτυχιούχους των άλλων Σχολών εξάμηνο σεμινάριο παιδαγωγικής κατάρτισης. Η επιτυχής παρακολούθηση του σεμιναρίου είναι προϋπόθεση για τον διορισμό των πτυχιούχων στην εκπαίδευση. Το περιεχόμενο της παιδαγωγικής ειδίκευσης και στις δύο περιπτώσεις θα καθοριστεί με εξειδικευμένη μελέτη και σε συνεργασία με τους κατάλληλους επιστήμονες.

Τρόπος διορισμού εκπαιδευτικών: Αποκλειστικός διορισμός μέσω του ΑΣΕΠ μετά από γραπτό διαγωνισμό και επιπλέον μοριοδότηση τίτλων σπουδών. Προϋπόθεση διορισμού είναι η επιτυχής συμμετοχή στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ σε τρία πεδία: α) Γνωστικό, β) Παιδαγωγικό, γ) Ψυχολογία. Οι οριστικές λεπτομέρειες για τον διορισμό, τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και τα πεδία του θα καθοριστούν με εξειδικευμένη μελέτη και σε συνεργασία με τους κατάλληλους επιστήμονες.

Μέχρι την εφαρμογή του νέου συστήματος πρόσληψων εκπαιδευτικού προσωπικού, χρειάζονται οι απαραίτητοι διορισμοί ανά σχολικό έτος για κάλυψη των πραγματικών κενών στην Ειδική, Γενική και Επαγγελματική εκπαίδευση με το υπάρχον σύστημα διορισμού.

- Αξιολόγηση και επιμόρφωση εκπαιδευτικού προσωπικού.

Η αξιολόγηση θα έχει ως στόχο τη βελτίωση τόσο του εκπαιδευτικού έργου όσο και των παιδαγωγικών εργαλείων των εκπαιδευτικών και θα έχει αμφίδρομο χαρακτήρα προκρίνοντας διπλή διαδικασία τόσο από τη βάση όσο και από την κορυφή.

Η επιμόρφωση θα παρέχεται κατά προτεραιότητα στους νεοδιοριστούς και σε όσους εκπαιδευτικούς κρίνονται από την αξιολόγηση ότι υστερούν σε μορφωτικά ή παιδαγωγικά εργαλεία. Επιπλέον και σε τακτά χρονικά διαστήματα θα παρέχεται ταχύρυθμη επιμόρφωση τόσο στο γνωστικό αντικείμενο κάθε ειδικότητας όσο και στα νέα παιδαγωγικά εργαλεία. Η επιμόρφωση αυτή θα είναι υποχρεωτική και θα παρέχεται εντός του σχολικού ωραρίου. Τέλος, προτείνουμε τη θεσμοθέτηση ετήσιας άδειας (sabbatical) για την επιστημονική και παιδαγωγική επιμόρφωση και για τη διατήρηση και ενίσχυση της ψυχικής και νοητικής ανθεκτικότητας των εκπαιδευτικών και την αποφυγή του φαινομένου της εργασιακής κόπωσης.

- Αλλαγή του τρόπου επιλογής και επιμόρφωσης-μετεκπαίδευσης των στελεχών εκπαίδευσης.

Το στελεχιακό δυναμικό είναι ένας παράγοντας πολύ σημαντικός για τη μεταρρύθμιση που θα επιχειρηθεί. Η υποχρεωτική επιμόρφωση σε ζητήματα Δημόσιας Διοίκησης του υπάρχοντος στελεχιακού εκπαιδευτικού προσωπικού (Περιφερειακοί Διευθυντές εκπαίδευσης, Προϊστάμενοι Επιστημονικής Καθοδήγησης, Διευθυντές Εκπαίδευσης, Διευθυντές Σχολικών μονάδων, Υποδιευθυντές Σχολικών μονάδων) και όσων εκπαιδευτικών ενδιαφέρονται για τη μελλοντική στελέχωση της εκπαίδευσης είναι σε πρώτη φάση αναγκαία και απαραίτητη. Ο φορέας, ο τύπος, το περιεχόμενο και η διάρκεια της επιμόρφωσης θα καθορισθεί με εξειδικευμένη μελέτη και σε συνεργασία με τους κατάλληλους επιστήμονες.

Η υπηρεσία του στελεχιακού δυναμικού σε θέσεις και ρόλους διοικητικούς ή επιστημονικούς με θητεία, συνεπάγεται τη συχνή εναλλαγή του στη διοικητική ιεραρχία.

Έτσι, θα πρέπει η νέα επιλογή και στελέχωση της εκπαιδευτικής ιεραρχίας να αρχίσει μετά την άμεση επιμόρφωση του υπάρχοντος στελεχιακού και λοιπού επιμορφωθέντος εκπαιδευτικού προσωπικού και τη λήξη της θητείας των υπηρετούντων στελεχών.

Η επιλογή των νέων υποψήφιων στελεχών θα γίνει από Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοποιημένων Αξιολογητών ή το ΑΣΕΠ. Τα κριτήρια επιλογής θα έχουν σχέση κυρίως με τη διοίκηση (για τα στελέχη διοίκησης) και την επιστημονική κατάρτιση (για τους Προϊσταμένους Επιστημονικής Καθοδήγησης), την επιμόρφωσή τους στα θέματα της μεταρρύθμισης, την υπόλοιπη εν γένει επιμόρφωσή τους, τις ψυχοκοινωνικές τους ικανότητες, την επικοινωνιακή τους ικανότητα κλπ. Επίσης, σημαντικό ρόλο κατά την επιλογή θα παίξει η υποχρεωτική για όλους συνέντευξη. Τα οριστικά κριτήρια και η μοριοδότησή τους καθώς και το περιεχόμενο και η διαδικασία της συνέντευξης θα καθοριστούν με εξειδικευμένη μελέτη και σε συνεργασία με τους κατάλληλους επιστήμονες.

Υποσημείωση

Το τρέχον έγγραφο αποτελεί μία καταγραφή των κατευθύνσεων πολιτικής του Βολτ στο θέμα και περιλαμβάνει ενδεικτικές, μη εξαντλητικές, προτάσεις πολιτικής. Το έγγραφο αυτό είναι υπό διαβούλευση κατά τον προσυνεδριακό διάλογο του 1^{ου} συνεδρίου του Βολτ. Μετά την επικύρωση του τελικού κειμένου από το συνέδριο, θα αποτελεί τον πλοηγό για τη χάραξη των πολιτικών του Βολτ.